

TIDSSKRIFT FOR VEGETARISK LIVSFØRELSE

Redigeres af kommunelærer, cand. phil. Oluf Egerod (ansvh.), tlf. Godthåb 3492 x., Postkonto 282,
og fuldm. St. Fink-Jensen, Usserød, Kokkedal.

Udgives af Dansk vegetarisk forening, Rødkildevej 40, Brønshøj.

16. årgang | 15. Juni 1922 | Nr. 6

Indhold: Paradis på jorden. — Vaccinationsspørgsmålet. — Spredt og samlet. — Fodtur. — Møder o. l. — Fra arbejdsmarken. — Årsmødet. — Dr. Michael Larsens vegetariske børnehjemsfond. — Annoncer.

Årsmødet afholdes på Frydenstrand sanatorium v. Frederikshavn søndag d. 6. august (Sundhedsugens første dag). Se side 46.

»Paradis på jorden«.

Referat af dr. *M. Hindhedes* foredrag i Veget. foren. d. 5. april 1922.

(Sluttet).

Taleren gik nu over til forevisning af lysbillederne. Efter først at have vist nogle typer af kraftige, naturligt levende menneskeracer, i forbindelse med hvilket man erfarede f. ex., at mange indiske damer anså det for uanstændigt at have tøj på, fremvistes en del grafiske tabeller, oplysende bl. a. forbruget af nydelsesmidlerne i forskellige lande, hos de to køn o. s. v. Norge og Finland har det mindste forbrug af brændevin, Danmark (et af de lande, hvis navn han ikke havde kunnet være bekendt at skrive på tabellen) desværre højst. — Stigningen af kaffeforbruget og stigningen af hjertesygdommenes tal følges ad. Alkohol er hurtigdræbende, giften koffeïn virker mere langsomt. Tabellerne fra rationeringstiden viser, at lever man fornuftigt, kan man ikke en gang dø af alderdom! Børnedødeligheden går også stærkt ned. Mærkeligt, da de jo hverken ryger tobak eller drikker vin. Men deres livskraft er afhængig af, hvorledes moderen lever. Får børnene vitaminrig mælk, så undgår de engelsk syge og deres modstandskraft bliver betydelig større end med vitaminfattig. Rationeringen sparede 6300 mennesker pr. år for hele landet, et af de største hygiejniske fremskridt. Dødeligheden i overklassen går stærkere ned end i underklassen. Det kan man ikke lige straks forstå, for der drikkes jo dog ikke der nær så meget som i gamle dage. Men tænk Dem et middagsselskab med en 3—4 retter kød og fisk, lige så mange vine, kaffe med likør og en havaneser i rygeværelset. De ser, dette er et rent selvmordsforsøg. Langt den største del af vort lands dygtigste, kraftigste mænd i den bedste alder dør af „overanstrengelse“, som det så smukt hedder, javel, overanstrengelse ved middagsbordet! — Under rationeringen *faldt* også dødeligheden mest i København.

Frygten for magerhed, påviste Hindhede, beror på frygt for tuberkulose. Det er naturligvis ikke sundt at blive mager, når det er af tuberkulose, men ellers gælder det at holde sig slank så længe som muligt. De magre har de bedste chancer for at undgå sygdomme. — Lægerne har, viser en engelsk statistik,

en dødelighed, der er 3 gange så stor som landarbejdere, der lever yderst spartansk. — Kød behøves ikke for at få kraftig muskulatur, hvad f. ex. den bekendte vegetarisk levende sportsmand Emmerich Groth afgiver exempel på.

Taleren hævdede, at det må kaldes den højeste grad af idioti, at man lukkede skolebørnene inde om sommeren i stedet for at lade dem tumle sig ude i naturen.

Under fremvisningen af nogle dejlige billeder fra et schweizisk sanatorium erfarede man, at en bekendt læge dernede til tuberkulosepatienterne kun anvendte en tiendedel af det kød, som de *danske* sanatorielæger anvender. Disse har indset det urigtige i, at tuberkulosepatienter får så meget kød. Men patienterne har stor tro på det og forlanger det absolut. Vi må først, siger lægerne, omvende folk til at tro på det gavnlige ved en tarveligere kost.

— 12 timers rejse fra os, ved Oranienburg station, 4 mil nord for Berlin, har 100 familier erhvervet sig hver ½ td. land, hvorpå de har bygget sig et hus. De er alle ideelle mennesker, der vil tilbage til naturen, de lever væsentlig af jordens produkter, ved kartofler, korn og grøntsager. De kæmper også imod modens ideer, og søger at komme bort fra luksus i klædedragt og m. h. t. boliger. Når vi tænker på alt skramlet i vore værelser, alt det, der kun er til besvær og yderlig ulejlighed, kan vi forstå, at vi kunde blive meget lykkeligere, når vi vendte os til en mere tarvelig, naturlig, enkel levevis. Udgiften til kost er gennemsnitlig 47 øre pr. voksen mand, men så har de jo kartoflerne og grøntsagerne selv. De har klaret sig godt under krigen i forhold til de andre tyskere, de kunde jo få de rationerede fødemidler. Der er endogså en enkelt af beboerne, der kun bruger 21 øre om dagen til indkøb af fødemidler.

Men gennemsnitlig bliver udgifterne for hver familie 432 kr. om året, med de selvavlede produkter er det 962 kr. De er alle fattige, siger de, men de er glade for deres fattigdom. H. havde en gang sendt 100 kr. derned, de skrev tilbage og takkede for pengene, men vidste ikke, hvad de skulde bruge dem til. Så tilsidst fandt de på at bruge dem til undervisningsmateriale. De har set dernede, at hemmeligheden ved lykken ligger ikke i pengene, men i at leve som frie mennesker, i frisk luft og sol, med meget lidt tøj på, leve ens allesammen. Der er ingen misundelse over, at een måske har flere penge end en anden — sletikke!

Det mærkes slet ikke, for levevis og klædedragt er ens over det hele. Der er fællesforedrag og fælles skole, hvor børnene opdrages på fornuftig måde. Det er en fornøjelse at se livet i skolen. — Da H. sidst var dernede, så han to 12-års pigebørn komme springende ham nøgne imøde. De er så vant til det, at de ikke synes, der er noget mærkeligt deri. Børnene vokser op sammen i nøgen tilstand. Der har aldrig været ulemper ved den opdragelse. Det var det allerbedste, påstod de, i sædelig henseende, det gav den bedste moral. Alt det pikante og hemmelighedskræmmeriet faldt væk. Det er måske alt dette hemmelighedskræmmeri, der gør saa stor vanskelighed i moralsk henseende og virker så pirrende på lidenskaberne. — H. berettede om de schweiziske arbejdere, der går nøgne hele året. De er aldeles kobberbrune — det giver tillige et velbefindende, et velvære, som man vanskelig kan tænke sig. Hvor er det dog synd, at børnene ikke får lov til at færdes i solen. — I Tyskland har man nogle såkaldte „foreninger for folkedanse og gymnastik", hvis medlemmer går nøgne. *Vi* har ikke moral nok dertil, men *er* moralen *fast* og *stærk*, er der mulighed for, at det kan få sin store fordel, foruden at det fremmer sundheden i ganske overordentlig grad.

Hindhede viste tilsidst nogle billeder, der førte os fra „Paradiset" til helvede, billeder, der viste os menneskets *fornedrelse* — Mennesket, *„verdens dummeste pattedyr"*, som den lille missekat tænker ved synet af drukkenbolten.

— — Vore forfædre var i virkeligheden solkære. Solen er jo også den store livgiver. Alt vilde uden den være dødt i løbet af få dage. *Den* helbreder alt muligt, endog en sygdom som engelsk syge i løbet af ganske kort tid, når blot børnene kommer ud i solen. Vi har den ganske gratis, den er til disposition for os alle, men vi *tør* bare ikke, fordi *slangen* har bildt os ind, at vi skal have figenblad på. Men at være uden klæder er en vanesag. Det falder tilsidst ganske naturligt. Mange steder har man vænnet sig til at se hinanden nøgne, i Norge, Sverige og Finland f. eks. bader damer og herrer

sammen i badeanstalterne. Jorden *kunde* være et paradis. I hvert fald husmænd og gårdmænd *kan* da indrette sig à la paradis. Hvad storbyerne angik, da skulde disse jævnes med jorden, og så skulde vi efterhånden flytte ud på landet, parcellere jorden ud og leve i ganske simple huse med et passende stykke jord, således at vi havde tilstrækkeligt af sol, luft og grøntsager. Man kunde passende lægge fabrikerne ud på landet, så kunde arbejderne nøjes med at arbejde 4, 3, ja måske kun 2 timer, resten af tiden kunde de så arbejde i haven. Der kunde på den måde blive plads til mange flere mennesker. Vi kunde blive meget lykkeligere. Det er en mærkværdighed, at folk herhjemme ofte dør i 50-60 års alderen. Det er muligt, at de under naturlige livsbetingelser vilde kunne blive 80-90 år uden at kende noget til sygdom. Mennesket taler om „personlig frihed", — ja, til at blive i „kulturens" slavelænker, tvunget til at følge skik og brug. „Alle fornuftige folk siger det", og *det* skal man så bøje sig for. „Hellere et kort liv i nydelse", siger de, „end et langt liv i askese". —

Tror De nu virkelig, *han* har haft livsnydelse, han, der dør tidligt, tror De, *han* nogensinde har forstået den største hemmelighed i verden, som er den, at man skal sørge for at være af en så fuldkommen legemlig og sjælelig beskaffenhed som muligt. Det er ikke nok, at man ikke lider af nogen bestemt sygdom, — nej, man må så at sige lide af sundhed. Du må om morgenen, naar du vågner, ligesom føle et velvære strømme gennem kroppen. Men *det* har kulturfolkene ikke trang til. Det er kun børn og bønder, der føler den trang. Den moderne kultur med alle dens slavelænker har ødelagt det fine sammenspil mellem nerverne og musklerne, det, der alene betinger *livsnydelse!* — —

(Stenogr. referat ved *Aage Pagh-Hansen*).

Vaccinationsspørgsmålet.

Den 27. marts overværede jeg et møde i vegetarisk forening, som gjorde et højst uhyggeligt indtryk paa mig, og som jeg ikke tror tjente foreningen til ære. Det var frk. dr. Grønberg-Petersen, der på den mest hånende måde læste alle vaccinationstilhængere teksten. Vi måtte efter hendes fremstilling alle være idioter! Da jeg nu anser vaccinationen for en af menneskehedens største velsignelser, der — i forbindelse naturligvis med andre hygiejniske fremskridt — har været i stand til at befri os for den svøbe, der i sin tid dræbte en meget stor part af vore børn og gjorde andre til skrækbilleder for hele livet, kunde jeg knapt sidde roligt under foredraget, og gav en skarp kritik bagefter.

Det var måske egentlig dumt at optage en diskussion i denne forsamling, der med undtagelse af indlederen og undertegnede vistnok bestod udelukkende af lægfolk, der var ude af stand til at dømme om alle de tal, der summede om ørene. Jeg skal heller ikke her forsøge at imødegå G.-P., hvis hele tale jeg for en stor del kendte som et opkog af et fanatisk svensk antivaccinationsskrift, hvis indhold er under enhver kritik. Vaccinationsmodstanderne skyr ingen midler, selv ikke bevidst falske statistikker. I så henseende kan jeg henvise til vor professor Harald Westergaards verdenskendte håndbog i dødelighedsstatistik, s. 115. Men når en lægmand læser slige skrækkelige skildringer, kommer han selvfølgelig i oprør. Det er ikke let for ham at tænke sig den mulighed, „det turde være løgn altsammen!" Men det er uforsvarligt af en læge ikke at være mere kritisk.

Nu tror man naturligvis, at det er fordi jeg er modstander af naturhelbredelse osv., at jeg optræder som jeg gør i dette spørgsmål. Det er en stor misforståelse. Det er ligeledes en stor misforståelse, at tro, at naturlægerne som helhed er vaccinationsmodstandere. Fra foreningen af tyske naturlæger til kongres i Frankfurt am Main den 27. oktober 1912, blev udsendt et cirkulære, hvori blandt andet stod:

„I ethvert tilfælde er den allerstørste del af de fysikalsk-diætetiske læger, der ubetinget holder på naturhelbredelse, overbeviste om, at vaccinationen har en vis værdi. Indtræder en koppesygdom, kan den dog beskytte legemet mod den skrækkeligt svære form med de frygtelige ar. Også af denne grund er det at beklage, at „Deutsche Warte" saa ubetinget stiller sig på vaccinationsmodstandernes side".

I samme nr. af de tyske naturlægers organ — Archiv für physikalische und diätetische Therapi nr. 2 1913 — skriver

den bekendte naturlæge, dr. Strünkmann, følgende:

„De principielle vaccinationsmodstandere vil i kampen mod kopperne erstatte den kunstige immunitet med den naturlige: Naturmæssig levemåde skal give den bedste modstandskraft mod de ægte kopper. Hvad viser nu epidemien i Frankfurt am Main, når vi sammenligner naturlig immunitet med frisk vaccination.

I Frankfurt am Main kom jeg i berøring med koppepatienter: Uvaccinerede, tidligere vaccinerede og friskvaccinerede. Af de aldrig vaccinerede blev 66 pct. angrebne, omendskønt de gennem to generationer havde levet sundhedsmæssigt, altså måtte have erhvervet sig en langt større immunitet end den, gennemsnittet af det tyske folk besidder. Af de frisk vaccinerede blev 0 pct. angrebne.

På den ene side 66 pct. på den anden side 0 pct.! Hvor ligger da sandheden? Sikkert ikke hos de ortodokse vaccinationsmodstandere! Men vilde det ikke for os approberede naturlæger, der bør handle efter bedste viden og samvittighed, være netop samvittighedsløst, blot til ære for smukke principper, at ville benægte vaccinationens overlegenhed over den naturlige immunitet i kampen mod fjenden, menneskekopperne".

Nu må man ikke tro, at jeg vil indlede mig i videre diskussion hverken med dr. G.-P. eller andre om dette spørgsmål. Jeg vil kun af interesse for vegetarisk forening bede den om ikke at ødelægge sig selv mere end sket er ved slige uvederhæftigheder.

Frederiksberg, d. 29/9-22. *M. Hindhede.*

Efterskrift. Det kan tilføjes, at dr. Ottosen, Skodsborg, (og hans assistenter) er vaccinationstilhængere. Han har gentagne gange trådt skarpt op imod de svenske anti-vaccinister. Han beklager dr. Grønberg-Petersens stilling.

* * *

Det imponerer os ikke, at dr. Hindhede hører til bagstræved på dette område. Vi forsømmer ingen lejlighed til at slå fast, hvilken betydning dr. H. har på visse områder, men vi gør altid udtrykkelig opmærksom på, at dr. H. ikke er vegetar eller har den dybere forståelse af naturhelbredelsesideen. Dr. H. er for os ikke den foregangsmand, vi således skal følge i et og alt. Han er langt forud for de fleste læger, men han er langt bag efter os. Han beviser jo egentlig blot, hvad vegetarerne instinktivt eller intuitivt har følt og fundet før ham. Menneskene som de er flest, skal jo desværre have de soleklareste ting ind med skeer, og det er da blevet dr. H.'s opgave at bevise nogle af de soleklarheder, vi bygger på. I mange retninger er der dog endnu langt igen. Om der så kom 10 dr. Hindheder, lod vi os ikke rokke fra vort grundlag: Vegetarismen er den bevidste opfyldelse af naturlovene. D. v. s., der skal mere til end at leve billigt og lade være at spise kød. Vi skal i alle livets forhold leve sundt, altså ikke forsøge at bekæmpe sygdom med sygdom, således som princippet er ved vaccinationen, der så virker som en herlig sovepude, der gør, at man ikke kraftigt nok arbeider for folkehelse som det eneste naturlige grundlag for kampen mod de farsoter, der følger i den unaturlige levevis' fodspor. Hvor stor dr. H. derfor end er på visse områder, skal han ikke rokke os fra vort syn på vaccinationen; han kan jo heller ikke, hvor meget han end jonglerer med tal og statistik, komme uden om, at 1) vaccinationen grunder sig på et modbydeligt dyrplageri overfor de anvendte kalve og alene derfor *altså* ikke kan være til gavn for menneskeheden (af ondt kommer ikke godt), at 2) det at bekæmpe sygdom ved sygdom også strider mod en sund tænkemåde og er en hån mod de ubrydelige naturlove og derfor *altså* heller ikke kan føre til noget godt, at 3) vaccinationen er noget griseri, der i mange tilfælde påfører de vaccinerede fæle følgesygdomme, at 4) det ikke er bevist, at det er vaccinationen, der beskytter mod kopper; det er snarere isolering og hygiejne, der er de virksomme faktorer her. Hvorfor revaccinerer man? Fordi man ikke tror på varigheden af beskyttelsen. Men så er langt, langt de fleste jo i realiteten uvaccinerede, og når i bedste fald, hvis en fare nærmer sig, kun at blive vaccinerede, når det egentlig skulde være for sent. Og alligevel går det godt. O, store humbug og overtro! Lad det dog blive så, at de der vil, kan ofre deres børn eller sig selv, men de der ikke vil, som i England, gå fri. De, der tror på vaccinationen løber

jo ingen risiko ved de uvaccinerede, og disse skal nok klare sig, hvis de ellers lever i overensstemmelse med naturens love, d. v. s. helt ud vegetarisk.

At Skodsborglægerne er for vaccinationen, kan da heller ikke være rettesnor for os. De går jo i det hele taget i deres sygdomsbehandling på akkord med vegetarisme og naturhelbredelse. De betegner nok et stort fremskridt sammenlignet med de fleste andre læger, men de er ikke mønster til efterligning for dem, der står på det rene vegetariske og naturhelbredelsesmæssige standpunkt, al den stund kødkiæt, medicin, serum og vaccination indgår som væsentlige led i deres sygdomsbehandling.

Heller ikke en henvisning til tyske naturlæger skal forskrække os. Man kan jo kalde sig så meget uden at være det, eller rettere, det er ikke navnet der gør det, men indholdet. Lad os klart definere begreberne. De naturlæger, der holder på vaccination, er jo kun på vej til at være naturlæger (ligesom der jo er mange af os, der kalder os et eller andet, f. eks. vegetarer, uden at være mere end på vej mod idealet). Fordi andre blændes, behøver vi dog ikke at blændes. *Oluf Egerod.*

* * *

Ledemotiver:

Til Trods for Haan fra dem, der ikke har tilbagelagt samme lange Vej som jeg, søger jeg — om jeg end er en raabende Røst i Ørkenen — at gøre begribeligt, at Vaccinationen ikke yder nogen virkelig Beskyttelse, at Vaccinationsteorien er grundet paa en forundringsvækkende Række Vildfarelser, og at endelig Vaccinationsmetoden mod Kopperne er en af Medicinens sværeste Vildfarelser. *Professor Ruata, Perugia.*

Overfor et sundt Menneskelegeme har Lovgivningsmagten ingen Ret til at skride ind i den offentlige Sundhedsplejes Navn.
Francis Newmann.

Naar jeg herved replicerer i Anledning af Dr. Hindhedes Indlæg, er det ikke for at bryde en Lanse med denne Mand.

Da jeg den 27. Marts d. A. holdt et Foredrag om Vaccinationen i Vegetarisk Forening, aabenbarede Dr. Hindhedesig som en Debattør, med hvem enhver yderligere Diskussion fra min Side er udelukket.

Denne Redegørelse fremkommer ene og alene for den Sags Skyld, hvorfor jeg kæmper, nemlig *Vaccinationens Fordømmelse hos den store Almenhed og den obligatoriske Vaccinations fuldstændige Afskaffelse.*

I mit Foredrag fremstillede jeg Facta i Vaccinationens Historie, men denne er saa tragi-komisk, at naar disse rent historiske Data fremføres, lyder det som en Haan mod Vaccinationens Tilhængere. Sagen er den, at Vaccinationens hele Væsen trodser al sund Sans for, hvad der er naturligt, sundt og rent ligt, og derfor maa dens Tilhængere — som en Konsekvens — blive Taaber.

Det er paa Tilhængernes Side, at der er en Mangel paa Kritik, der raaber til Himlen. Hele Kokoppesmitstofindpodningens Historie er een stor Illustration hertil.

Den *epidemiske* Doktrin, som der bygges paa: at Koppesygdom kun kan faas een Gang, *modsiges* af de jærnhaarde Kendsgerninger. (Et berømt historisk Exempel er Ludvig XV, der døde i sit *andet* Anfald af Kopper).

Den *biologiske* Doktrin: at Kokopper er en mild Form af Menneskekopper, er *aldrig videnskabeligt godtgjort.* Man aner nemlig ikke, hvilket Smitstof det er, hvormed man inficerer hver ny Menneskegeneration, ejheller ved man, hvad det er for et immuniserende Stof, der dannes. Det maa betegnes som ikke blot lidet videnskabeligt men som letsindigt aldrig at tænke paa Vaccinationens Virkninger ud over den formodede paa Kopperne. *Brutalt brydes der ind i Menneskelegemets fine biologiske Processer.*

Den *Immunitets*-Doktrin, Vaccinationen er bygget paa: at een Vaccination beskytter for Livstid, *er grundigt gendrevet* af den ubønhørlige Virkelighed.

Den *statistiske* Doktrin, hvortil man holder sig, er *ganske og aldeles uholdbar.* Tusinder og atter tusinder af Tilfælde kompromitterer Vaccinationens Beskyttelseskraft, ja, endogsaa for mindre end et halvt Aar (Epidemien i Berlin 1871). Og alle Forhold, der taler mod Vaccinationen, har naturligvis større Betydning til Bedømmelse af Spørgsmaalet end de Forhold, der taler for dens beskyttende Evne. Thi i disse sidste Tilfælde er man berettiget til at slutte, at det er andre Aarsagsmomenter, der gør sig gældende.

Endelig kan Vaccinationen ikke fuldbyrdes uden paa Grundlag af en *systematiseret Dyremishandling.*

Den obligatoriske Vaccination betyder en stadig Kompromittering af Lægestanden. En værdig Erkendelse af, hvilket Fejlgreb den er, vil i høj Grad formindske den Skam, der ved den kommer til at hvile over denne Stand.

Kan en Metode kaldes velsignelsesrig, som har paaført i hundredvis af smaa raske Børn Syfilis saavel som voxne? og som har paadraget og stadig paadrager de værgeløse Ofre andre Følgesygdomme: Rosen, Øren- og Øjensygdomme, Hududsletssygdomme og svære Almeninfektioner, paafulgt af tusinder af Dødsfald, saaledes som de officielle Statistikker har berettet og stadig beretter. Som et Bevis paa „Vaccinationens Velsignelser" skal anføres en Statistik fra England og Wales fra Aarene 1908—1920, og som angiver, hvor mange Børn under 5 Aar, der er døde af Kopper, og hvor mange Børn under 5 Aar, der er døde af Vaccinationen eller af Aarsager, der staar i Forbindelse med denne, attesteret af den behandlende Læge. Det var Ministeren for Sundhedsvæsenet, som fremlagde denne Statistik i Parlamentet, og den viste følgende: I de 13 Aar er der *25 Børn*, under 5 Aar, døde *af Kopper*, og i samme Tidsrum er *111 Børn*, under 5 Aar, døde *som Følge af Vaccinationen*.

Adskillige Aar før, jeg anede det mindste om det fortrinlige og meget grundige Arbejde, der er gjort af Antivaccinationens Ledere i Sverige, særlig af Hr. Pastor Vallberg, havde jeg taget min Stilling til Vaccinationen ud fra den usvigelige Vejledning, en virkelig Forstaaelse af Vegetarismens og dermed Physiatriens Idé giver en Læge. Mit Foredrag var derfor intet „Opkog af et fanatisk svensk Antivaccinationsskrift" — der foreligger forøvrigt en *hel lang Række* af Arbejder om Vaccinationen fra Hr. Vallbergs Haand — men Foredraget hvilede paa min egen personlige gennemtænkte Overbevisning om Vaccinationsspørgsmaalet.

Den Statistik, Hr. Vallberg støtter sig paa, citerede jeg med største Fortrøstning i mit Foredrag. Og at den er uigendrivelig, viser det Forhold, at ingen af Vaccinationens Tilhængere i Sverige — trods offentlig Opfordring fra Hr. Pastor Vallberg — har kunnet paavise Fejl i hans Angivelser, hvorimod de naturligvis ikke har undset sig for at udslynge Insinuationer i al Almindelighed om Uvederhæftighed, hvilke Insinuationer Dr. H. istemmer uden at have gjort sig bekendt med Hr. Pastor Vallbergs Arbejder og uden at forsøge at gendrive eet eneste Exempel af den i mit Foredrag fremførte Statistik.

Derimod holder Hr. H. sig til Berømtheder som Prof. Harald Westergaard. At det ogsaa hos Verdensberømtheder kan skorte paa tilstrækkelig videnskabelig-kølig Upartiskhed, er netop det af Hr. H. anførte Sted i Prof. Westergaards Værk et Bevis for. Af hele den *righoldige* Vaccinationsstatistik anfører Prof. W. kun 2 — to — Exempler, det ene henholdende sig til en formodet bedragerisk Statistik fra en Antivaccinationists Side, det andet er det atter og atter anførte og lige saa ofte med klare Beviser gendrevne Exempel om den i 1870 daarligt vaccinerede franske Armé med de uhyrlige Dødscifre og den godt vaccinerede tyske Armé med de smaa Dødscifre.

Hvad angaar det formodede *bevidste* statistiske Forfalskningsforsøg, saa er det for det for det første mod en død Mand, Østrigeren Keller, at Paastanden om Forfalskning er rettet. Han kan altsaa ikke selv gøre Rede for, hvorfra han har de Cifrer, som paastaas opdigtede. Og hvad angaar Körözy, den Mand, som afslørede Kellers formodede bevidst falske Statistik, saa karakteriserer Prof. Vogt, daværende Prof. i Hygiejne i Bern, og en grundig Vaccinationsgransker, i Appendix til den engelske Kommissions Rapport 6, Körözys Maade at bevise paa som værende i Analogi med Reglen, at „hvis 100 røde Æbler koster 8 pence, hvad koster saa 200 røde Kartofler."

Men gaar man ud fra, at Keller virkelig har villet anføre forkert Statistik, da er det uforsigtigt at kaste med Sten, naar man bor i et Glashus. Thi der er embarras de richesse af Exempler paa de groveste statistiske Fejl, begaaet af Vaccinationstilhængere.

Her skal blandt de mange, som anføres i Sir Russell Wallace': Vaccination a delusion (Vaccinationen en Vildfarelse) — en Afhandling som Tilhængere af Vaccinationen burde sætte sig grundigt ind i — blot anføres et enkelt: Dr. Lettsom beregnede i sin Redegørelse for Parlamentet 1802 Dødsfaldene af Kopper i Storbrittannien og Irland *før* Vaccinationen til 36.000, hvilket Tal han fik paa den meget bekvemme Maade, at han beregnede den aarlige

Dødelighed i London til 3.000, og saa multiplicerede han dette Tal med 12, idet han anslog hele Landets Befolkning til det tolvdobbelte. Det vil altsaa sige, at han først tager et Tal, der er *meget for stort*, og saa antager han, at Dødeligheden blandt Befolkningen i smaa Byer og paa Landet er den samme som i det overbefolkede London, hvilken Antagelse til Overflod er bevist at være fejlagtig. Denne Statistik blev taget for god i 1802 og stadig figurerer denne grove Fejl med Tallet afrundet til 40.000 som et godt statistisk Exempel paa de Mængder af Menneskeliv, Vaccinationen redder.

Sir Alfred Russell Wallace erklærer da ogsaa i samme Afhandling, at Parlamentet er blevet vildledt gennem Tiderne af en Statistik, som er stridende mod Sandheden, og han fastslaar, at alle officielle Fremstillinger om Vaccinationen er *utilforladelige*.

At fremføre Koppeepidemien i Frankfurt am Main i 1912*) som et Exempel paa Vaccinationens Fortræffelighed, er ikke noget heldigt Greb. Hvordan forholder det sig nemlig med denne Epidemi? For det første omfattede den 12 — tolv — Sygdomstilfælde, og enhver Statistikker vil vel vogte sig for herpaa at grunde en Statistik, som skal bevise noget afgørende med Hensyn til hele Koppe- og Vaccinationsspørgsmaalet.

Man har blot at referere Tilfældene. Og hvorledes tager disse sig ud?

Sygdommen indføres til Frankfurt af en fra Riga kommende Dame, som altsaa var Sygdommens Smittekilde. Med een Undtagelse, Dr. Spohr, var alle de der fik Kopperne vaccinerede, og for de 9's Vedkommende tillige revaccinerede. Dr. Spohr havde som Barn haft Kopper. Atter et Bevis paa, at *Hoveddoktrinen*: overstaaet Koppesygdom beskytter mod ny Infektion, ikke holder Stik.

Af de 12 døde en, der var saa vel vaccineret som revaccineret. Dette er et *positivt* Bevis paa, at Døden ikke respekterer Vaccinationen.

Iøvrigt var Epidemien af meget godartet Karakter.

Det straalende statistiske Resultat for de friskvaccinerede faas ved, at Vaccinationstilhængerne paa vanlig overfladisk Vis giver Vaccinationen Æren, naar vaccinerede, som kommer i Berøring med de syge, ikke bliver smittede. De lader her ganske ude af Betragtning det meget vigtige Forhold, som altid har forekommet under alle Koppeepidemier, at der overalt — spredt — er en oprindelig, naturlig Immunitet, saaledes at der i Epidemier altid har været immune Byer, i Byerne immune Kvarterer, i Kvartererne immune Huse, og i Husene immune Mennesker trods Forbindelse med de smittede og med de mest forskellige Forhold, **hvad Vaccinationen angaar.**

Denne Lov om Forbigaaelse af enkelte Byer, Huse, Mennesker har Kopper tilfælles med alle andre Infektionssygdomme.

Og i Frankfurt am Main var der da ogsaa i 1912 et stort Antal Børn, der ikke var vaccinerede, altsaa „et letfængeligt Materiale" og *af dette blev ikke en eneste syg.*

Men Vaccinationsfanatikerne — dette Navn er berettiget, thi det er vel det største Udslag af Fanatisme at mobilisere Politiet mod dem, der ikke ønsker at lade deres Børn eller sig selv indpode med Dyresygdomsprodukter — Vaccinationsfanatikerne er fuldkommen hypnotiserede af Vaccinationsdogmet og bedømmer Spørgsmaalet med den højeste Grad af Bornethed, man kunde næsten sige Forstokkethed.

At det afgørende ikke er, om man under Sygdommen finder Koppear eller ikke, men at der er andre og dybere Aarsager for Sygdommens Forløb end Kokoppeindpodningen viser Sammenstillingen af to Tilfælde fra Epidemien i Frankfurt: en Mand, 50 Aar, to Gange vaccineret, sidst for 37 Aar siden, hos hvem man ikke fandt Koppear, fik Sygdommen meget let, medens en Kvinde, 55 Aar, ligeledes to Gange vaccineret, sidst for 43 Aar siden, og hos hvem der heller ikke fandtes Ar, døde.

En lille Pige, 4 Aar gammel, som var vaccineret da hun var 1 Aar gl., fik Sygdommen i meget let Grad. Hendes Vaccinations Effektivitet blev imidlertid betvivlet, men i saa Fald er hun et slaaende Eksempel paa, at Koppesygdommen kan forløbe let, uden at Patienten er blevet beskyttet ved Indpodningen. Hvis hendes Vaccination derimod havde været effektiv — hvilket bestyrkes ved, at der efter Vaccinationen kom en linsestor Pustel, der efterlod et Ar, som blev observeret under hendes Sygdom, — saa er hun et Bevis paa, at en Vaccination, der blot ligger

*) Beretningen om denne Epidemi henholder sig til Dr. Boing's Skrift derom.

tre Aar tilbage, ikke beskytter for Sygdommen.

En Statistik, hvorpaa der kan drages nogenlunde sikre Slutninger, maa imidlertid bygges paa *hele Lande*, paa *lange Perioder* og paa *mange Lande samtidigt*. Saaledes har de udmærkede Forskere der har fremlagt statistisk Materiale til Belysning af Vaccinationens Værdiløshed bygget deres Statistik.

At de og de fysikalsk-diætetiske Læger, som alle er bundne af allopatisk Tankegang, — de kan betegnes som Bastarder af Allopati og Physiatri — siger god for Vaccinationen er ganske betydningsløst for Spørgsmaalet. Ingen af disse har sat sig grundig ind i Sagen, men traver med pr. Autoritet. Her vejer alle de alvorlige Videnskabsmænd, som har ofret baade 20 og 30 Aar af deres Liv for at komme til Bunds, langt mere. I første Række skal nævnes Sir Alfred Russell Wallace, som af hele sit store videnskabelige Arbejde vurderede det, han havde sat ind paa Udredningen af Vaccinationsspørgsmaalet, højest.

De, der gaar til Grunden maa, selv om de er Tilhængere til at begynde med, — til sidst erkende, at Vaccinationstilbedelsen er en Vildfarelse, og det en meget skæbnesvanger. Som Repræsentanter herfor kan nævnes Videnskabsmændene Dr. Creighton og Crookshank.

Til Slut vil jeg citere de Ord, hvormed Sir Alfred Russell Wallace slutter sit Forord til „Vaccination a Delusion":

„Jeg appellerer — i Modsætning til de medicinske og officielle Forsvarere af Vaccinationen — til mine Landsmænds Intelligens og sunde Fornuft, og jeg opfordrer dem til at kræve, at enhver Lov, i Følge hvilken denne værdiløse og farlige Operation paatvinges, umiddelbart bliver afskaffet".

Regine Grønberg-Petersen.

Spredt og samlet.

Dr. Hj. Selldén †. I en alder af 73 år er den svenske læge og vegetar død. „Vegetarianen" skriver om ham, at han var en uforfærdet, begavet, selvstændig og varmhjærtet natur, hvis sunde lægeinstinkt bragte ham i opposition til megen nedarvet videnskabelig overtro — vivisektion, vaccination, giftmedicin o. s. v.

Han var også stærkt sdcialt interessseret, kæmpede for afholdssagen og var absolut forbudstilhænger, men han var først og fremmest vegetar og var med i kampen på en tid, da både læg og lærd gjorde løjer med bevægelsen.

Nordens vegetarer skylder ham tak for hver håndsrækning han gav vore svenske brødre i striden. *F.-J.*

Gavelisten kommer først i julinummeret.

Der er endnu 25 medlemmer der ikke har svaret os på vore forespørgsler om, hvorfor kontingentet ikke er indgået. Hører vi ikke omgående fra dem, må vi slette dem med gæld.

Komponeret bind til Solblink. Hr. bogbinder *J. Clausen*, Nysøgård, Skovvej, Ballerup, mangeårigt medlem af foreningen, har forevist os et bind til „Solblink", 4 årgange. Pris 4 kr. Vi finder det nydeligt og anbefaler vore læsere at lade hr. Clausen, der efter at have været arbejdsløs længe, nu er begyndt for sig selv, indbinde deres Solblink. Hr. C. vil selv hente og bringe materialet i København og omegn hvis man sender ham et kort. Skulde man mangle nr. af Solblink til indbinding, kan disse rekvireres fra Veg. Oplysningskontor, Rødkildevej 40, Brønshøj.

Fodtur.

Søndag den 18. juni fodtur i dyrehaven. Samlingssted: Femvejen kl. 9¾, afgang kl. 10. Linie 15 kører derud på ca. 45 min. fra Rådhuspladsen. Man går gennem Jægersborg allé, Ermelunden til Fortunen, hvor den medbragte frokost nydes. Derfra over Ulvedalene, Eremitagen og videre rundt i skovene. Hjem enten fra Klampenborg, linie 14 eller Ordrup linie 15. Vegetarer og venner indbydes. Tag børnene med. Madpakke til hele dagen medbringes. *Tag sangbøger med.* *Oluf Egerod.*

Møder og lign.

Københavns Afdelingen. *Fredag den 23. juni kl. 6 eller senere* mødes vore medlemmer med venner på Albert Johansens landsted til *Sct. Hans-Fest*, Vanløse Allé 4, linie 13, stoppested ved stedet (Godthåbsvej 139). Madpakke medbringes. En portion jordbær kan købes på stedet. I tilfælde af regn kan alle få tag over hovedet. Stor tilslutning ønskes. Musikalske medlem-

mer bedes også give møde. Iljor og iforfjor tilbragte vi med *tak* en fornøjelig aften samme tid og sted.

Mandag den 26. juni kl. 8: Stort frugthenkogningsmøde i K. F. U. K., Lille Kannikestræde 5. Fru *M. Henriksen*, leder.

Mandag den 10. juli kl. 7: Hr. repræsentant *Aage Psilander* og hr. assistent *Fr. Madsen* taler ved talerstenen i fælledparken.

Mandag den 24. juli kl. 7: Hr. repræsentant *Aage Psilander* m. fl. taler ved talerstenen i fælledparken.

Fra arbejdsmarken.

Sydfyns afdelingens tiårsfest den 12. maj 1922 blev en vellykket fest. Ved 3-tiden strømmede deltagerne sammen og etterhånden fyldtes den lyse prægtige festsal på „Råstrup Kursted" ved Christiansminde, der hvor vi har været samlet så ofte og føler os rigtig tilpas.

Ca. 70 mennesker havde givet møde, og en tilfredstillelse var det for vi ældre, at se så megen ungdom blandt os, et godt varsel for fremtiden.

Mødet åbnedes med sang og i formandens sted bød sekretæren forsamlingen velkommen og mindede om „bevægelsens" vækst gennem de svundne år; en bevægelse, der ligesom de varme havstrømme bringer liv og vækst til fjerne egne, gennemstrømmer folkeoceanet med vækkende, livgivende kræfter.

Efter oplæsningen af en af Selma Lagerløfs legender, fortalte frk. Ullerup smukt og forstående om dr. Michael Larsen. Frk. Ullerup sagde: „Vi kan ikke i dag være samlet uden at mindes Mich. Larsen, vor fælles ven. Hvad Mich. Larsen har været for Råstrup Kursted og for mig personlig, er mere end jeg kan udsige; derfor vil jeg gerne have lov til at minde om nogle ord af Mich. Larsen selv.

Det var mens jeg boede på „Anka", og havde 3 af Mich. Larsens patienter i pleje, den ene dårligere end den anden, at jeg skrev til M. L. om at komme ned til os, og fik svar tilbage: „Jeg kan ikke komme!" Da jeg måtte tale med M. L. rejste jeg da til København og blev modtaget i døren af Mich. Larsen med de ord: „Anna! Det gør mig ondt at jeg ikke kunde komme til „Anka", og det er en svær gerning de har valgt dem; men jeg ønsker for dem, at velsignelsen må strømme ned over dem og deres virksomhed!" Jeg vil anvende de samme ord på M. L.; det var ingen let opgave han havde valgt, at være banebryder for vegetarismen her i vort lille land; men med sin tro på det godes sejr her i menneskeslægten holdt han ud, sikker på at velsignelsen fra denne gode sag vilde strømme ud og gennemtrænge det hele samfund, de sunde såvel som de syge for hvem han var både læge og ven. Jeg vil derfor inderlig ønske, at den sag, som han var en trofast forkæmper for, og som vi er arvtagere af, må gå fremad og at vi på samme retlinede måde må arbejde ærligt herfor, da vil velsignelsen vedblive at strømme ud derfra til det hele samfund — en velsignelse som har sit udspring fra dr. M. Larsens uegennyttige og trofaste virke og som kaster glans over hans navn. Ære være hans minde!"

Der var grebethed over forsamlingen da frk. Ullerup havde talt — det er bare så vemodigt at dr. Mich. Larsen ikke er mere; men at hans gerning vil bære frugt, derom tvivler vi ikke et øjeblik.

Efter at et brev fra formanden var oplæst hvori der rettedes en opfordring til deltagerne om at hædre dr. Mich. Larsens minde ved at indsamle eller af foreningens kasse bidrage til M. L.s børnehjemsfond, blev det efter nogen forhandling vedtaget at yde 100 kr. af foreningens kasse til ovennævnte formål. Ved en på stedet foretagen indsamling indkom 100 kr. til samme sag.

Frk. Hansen sluttede denne del af festen med at synge nogle smukke sange.

Derefter bad frk. Ullerup hele forsamlingen til bords i spisesalen nedenunder, hvor flittige hænder allerede havde indrettet alt så tiltalende og smukt.

Som altid ved vore festmåltider var maden ogsaa denne gang aldeles kødfri; ingen tyngende følelse af at have forvoldt andre skabninger lidelse for selv at kunne nyde. Te og kage serveredes under munter samtale og da forsamlingen rejste sig og takkede for maden var den gode feststemning tilstede.

Efter aftensmaden gik legen livligt udenfor, og var vi ikke før bleven fortrolige, saa blev vi det nu under leg og sang. Tilsidst gik turen ad skoven til, hvor vi sang og muntrede os af hjertens lyst. De mere adstadige blev hjemme og havde det naturligvis også

rart; men vi „unge" optil de 50 morede os som børn på skovtur, og glædede os over at tilhøre en bevægelse hvor ungdom og livsmod kan bevares op i de grånende dage.

Førend vi skiltes sang vi nogle aftensange og frk. Hansen sang igen nogle smukke solosange. Det var en rigtig festdag for Sydfyns afdelingen. — Og et godt varsel for de kommende arbejdsdage. *C. B.*, Sekretær.

Vejle afdelingen har med udmærket held og under stor interesse — med 27 elever — holdt et madlavningskursus under ledelse af hr. Wasli fra Skodsborg sanatorium. Kommunen havde gratis stillet skolekøkken med alt tilbehør: gas, vand o. s. v. til disposition, og deltagerne fik et stort udbytte af undervisningen. Alt i alt vil dette kursus, der afsluttedes med en festlig sammenkomst, forhåbentlig fremme arbejdet for vegetarismen. — Der blev solgt for ca. 25 kr. litteratur, og den stedlige presse har udtalt sig på en særdeles smuk og forstående måde.

Årsmødet.

Frydenstrand den 6. august 1922.

Årsmødet afholdes på den 3die nordiske sundhedsuges 1ste egentlige mødedag (se sundhedsugens program nedenfor) **Lokale:** Frydenstrand sanatorium.

Mødetid: Kl. 8 morgen, så man må ankomme lørdag aften senest. Forhandlingerne søges sluttet til middag, hvorefter man slutter sig til sundhedsugen på Frydenstrand sanatorium. De, der ikke ønsker **Indkvartering** etc. ordnet gennem sundhedsugen, kan bestille værelse til en pris af kr. 2,75 for enkeltv., kr. 6,00 for dobbeltv., med moderation for flere nætter og flere samboende, ved henvendelse til vort medlem, tilskærer *Johs. Møller,* Bangsbostrand, Frederikshavn. (Vedlæg svarporto).

Dagsorden kommer i næste nr.

Af indkomne forslag er der endnu kun to angående „Solblink"s retskrivning og en regulering af de livsvarige medlemmers kontingent.

Repræsentantvalg. — Hvem har stemmeret? Ethvert medlem stemmer paa årsmødet foruden med sin egen stemme med så mange andre stemmer, som han har fuldmagt for (lovenes § 8, se „Solblink" 1921, nr. 9). Fuldmagter indsendes inden 1. august til formanden, kommunelærer *Oluf Egerod,* Rødkildevej 40, Brønshøj (breve omadr. i ferien, event. ferieadr. se næste nr.). Det vil være praktisk at vente med indsendelse til efter, at næste nr. (15. juli) er udkommet. Heri vil findes en fuldstændig medlems-fortegnelse med * ved de medlemmer, som man antager vil møde. Repræsentationskortet kan være et brevkort, mærket: „Repræsentation, årsmødet 1922". Det må helst indeholde mindst 4 navne. Møder nr. 1 ikke, repræsenteres man af nr. 2 o. s. v.

Alle, der mener at kunne overvære årsmødet, bedes da inden 10. juli meddele formanden det, at der kan sættes * ved navnet. En sådan meddelelse medfører naturligvis ingen forpligtelse til at deltage, ligesom man kan overvære årsmødet uden at have meddelt det i forvejen. Har man indsendt repræsentationskort og alligevel selv møder, beholder man selvfølgelig sin stemme.

Alle bør derfor indsende repræsentationskort for det tilfældes skyld, at man ikke møder.

De fleste af årsmødets Deltagere vil vel nok benytte lejligheden til at deltage i

den 3. nordiske sundhedsuge d. 5.–11. aug.,

om hvilken vi foreløbig kan give følgende oplysninger: Priserne bliver iår betydelig lavere end ifjor. For hele ugen, indbefattet kost, logi, foredrag, demonstrationer, udflugter o. s. v. betales 75 kr. pro persona, for enkelte dage 15 kr. Hvis nogen ønsker at skaffe sig kost og logi udenfor sanatoriet, fradrages herfor 40 kr. for hele ugen. For enkelte dage betales i så fald en pris, der fastsættes under hensyn til, om der er udflugt på den pågældende dag eller ikke. Enkelte foredrag og spørgetimer koster 1 kr. Der vil blive afholdt ialt 18 foredrag og spørgetimer, demonstration af vegetariske retter med tilsluttende foredrag, demonstration af det berømte 5 minutters Mullersystem foruden daglige øvelser heraf for deltagerne. Desuden udflugter til skagen, sæby og andre interessante steder. Koncert og sang samt anden underholdning. Af danske talere kommer følgende til stede: dr. M. Hindhede, København, overlæge Carl Ottosen, Skodsborg, dr. Bang-Bjerregaard, Fre-

derikshavn, kommunelærer Oluf Egerod, København, redaktør Svenn Poulsen, København, kaptajn I. P. Jespersen, Århus. Af udenlandske talere: dr. med. Henrik Berg, Stockholm, redaktør Saxon, Stockholm, seminarielærer A. Bergsten, Göteborg, direktør O. Olvik, Stord i Norge, fru Maja Angelo, Berlin.

Bortlodningen

til fordel for

Dr. Michael Larsens vegetariske børnehjemsfond.

Lodsedler à **1 kr.** fås følgende steder:

Nordisk Sundhedsforlag: Istedgade 7. Telef. V. 3509.
Veget. Oplysningskontor: Rødkildevej 40, Brønshøj. (Postkonto 282). Telef. Godthåb 3492 x.
„*Sana*": Skindergade 28, Telf. 5650.
„*Sana*": Smallegade 17. Telf. Godthåb 682 x.
„*Sanafer*" } St. Kongensgade
„*Lysbadeanstalten*" } 36—38. Tlf. 9656.
Boghandler *Wiene*, Østerbrogade 23, Telf. 5029.
G. Bjørck, Skindergade 15, Telf. Byen 5739 y.
Veget. Restaurant, Løvstræde 8. Telf. Byen 7419.
Niels Offersen, Sværtegade 6. Telf. Byen 155.
Råstrup Kursted pr. Kristiansminde samt hos alle *Lokalafdelingernes bestyrelser.*

Originalakvarellen, som bortloddes, er ophængt i *Nord. Sundhedsforlag*, Istedgade 7. — *Alle de øvrige steder findes en stor fotografisk gengivelse af billedet.*

NB.: Vore medlemmer opfordres indtrængende til at arbejde for salg af lodsedler. Tag nogle stykker i kommission. Henvendelse til Oplysningskontoret.

ANNONCER

Til Leje.

Stort, tomt solrigt Værelse tilleje for ungt Ægtepar uden Børn. Henvendelse, Adolphsensgade 35[1], tv., 6—7 Aften (ved Jagtvej—Vennemindevej).

Akvarel sælges.

En af dr. Mich. Larsens akvareller, indrammet motiv Kullen, indkøb 50 kr., sælges til den højestbydende. Hvad der indkommer udover de 50 kr. går til dr. Mich. Larsens vegetariske børnehjemsfond. Tilbud til Vegetarisk oplysningskontor, Rødkildevej 40, Brønshøj. Telf. Godthåb 3492 x.

Rejseselskab.

Hvem vil følges med mig en Tur paa 10—14 Dage til Alperne i Begyndelsen af Juli? Udgift ca. 200 Kr.

Johanne Nielsen,
Nøjsomhedsvej 5, St.

Et lille træsommerhus

på Thurø med god frugthave og strandret er til salg f. 4000 kr. Henvendelse til Råstrup kursted, Ckristansminde, Svendborg.

Raastrup Kursted samt Vegetarhjemmet „Anka"
(ved Christiansminde, Svendborg)
Vegetarisk Kost, Lysbade og andre Bade. Behandling og Massage efter Skodsborg Metoden gives af Sygeplejersken og Indehaveren af Lysbadeanstalten i Svendborg. — Patienterne tilses af Dr. Liebmann, Turø. Moderate Priser.
Anna Nielsen Ullerup.
Tlf. Svendborg 755.

Vegetarisk Restaurant,
Løvstræde 8, 1.
Telefon Byen 7419.
Morgenservering, Frokost og Middag, Smørrebrød og Frokostpakker.
Bedste, billigste og sundeste Ernæringskilde.
Vegetariske Husholdningskursus.
Sundheds- og religiøs Litteratur.

Skodsborg Badesanatorium.
(ikke Tuberkulose).
Største Helaars Kursted i Norden
De bedste fysisk-diætetiske Kurmidler anvendes med godt Resultat.
Forlang ill. Prospekt.

„Sana“ Specialitet: Sundhedsfødevarer.
Saftpriserne nedsatte.
Smallegade 17. Kbh. F.
Telefon Gth. 682 x.
Medlemmer Rabat.

Nyt Missionshotel, Aarhus.
Frederiksgade 77. Veg. Kost faas.

Bestilling paa Frugt modtages til kommende Saison!
Madsens Frugtplantage,
Haastrup St., Fyn.

Frydenstrand Sanatorium.
pr. Frederikshavn. Prospekt gratis.

FYSISK KURANSTALT
Lysbadeanstalten med Fysisk-diætetisk Klinik ved Overlæge Carl Ottosen:
St. Kongensg. 36-38. Kbhvn. K.
Telf. 9656.
—— Forlang Prospekt. ——

Telefoner Central 96 56 96 57 96 58
A/S Samarfer
Telefoner Central 96 56 96 57 96 58
St. Kongensgade 36-38
I. Kolonialafdeling: Kolonial, Konserves, Sundhedsfødevarer, diætetiske Præparater m. m.
II. Afdeling for Hygiejnisk Underbeklædning og Sundhedsplejeartikler af enhver Art.
Medlemmer Rabat.
Hygiejnisk Konsulent: *Overlæge Carl Ottosen.*

Altid friske Specialiteter for Vegetarer, Sukkersyge og Afholdsfolk.
— Medlemmer Rabat. —
Udsøgte Kolonialvarer til Dagspris.
— Aaben hele Ugen. —
Specialforretningen „SANA“, Skindergade 28. — Kbhvn.
—— Telefon 5650. ——

Annoncepris: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinje eller 36 kr. pr. side.
Rabat: 15 pct. for 3 gange, 25 pct. for 6 gange, 33⅓ pct. for 12 gange.
Abonnementspris: 4,30 kr. aarlig. Kan bestilles paa alle postkontorer og hos landpostbudene samt hos redaktionen.

Emil Kristensens bogtrykkeri, Nørregade 30. Kbhvn.